

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси

TOSHKENT HAQIQATI

1928 йил 11 декабрда асос солинган

1996 йил 19 октябрь, шанба

№ 83 (10.858)

Зркин нархда сотилади

ТИКЛАНГАН ТАРИХИЙ ҲАҚИҚАТ ТАНТАНАСИ

БИЗ ЎЗ КУЧ ВА ИМКОНияТЛАРИМИЗГА ИШОНАМИЗ

Музей очилиши тантанаси пайти. Музейнинг ички кўриниши.

Абдувоҳид Тўраев, Рустам Шагаев, Муҳаммад Амин олган суратлар. (Ўза).

Мустақиллигимиз шарофати билан елкамизга офтоб теги. Ўзликимизни, не буюк зотларнинг вориси эканлигимизни, теран тарихимизни англай бошладик. Бой малавий меросимиз халқ мулкига айланмоқда. Миллий қадриятларимиз кўнгилмиз йилини, онгу шуғуримизни қароғ янглиғ ёритиб турибди. Президент Ислам Каримовнинг ташаббуси, айтиш лозимки, жасорати билан соҳибқирон Амир Темур таваллудининг 660 йиллик муборақ санасини нишонлаш тўғрисида Фармон чиқарилиши, 1996 йил — Амир Темур йили деб эълон қилиниши бу борадаги хайри ишларнинг юксак нуқтаси — гўлжойи бўлди. Яхсининг шарофати билан детанларидек, юбилей боис мамлакатимизда мисли кў-

рилмаган бунёдкорлик ва ободончилик ишлари амалга оширилди. Мана, озиқиб қутилган давлар — улуг тўй кунлари етиб келди. Ҳар бир ватандошимиз тилида буюк бобокалонимизнинг азиз номи такрор-такрор зикр этилмоқда. Шу кунларда бобомизнинг авлодлар эъзози ва эҳтиромидан шод ва миннатдор руҳи юртимиз бўйлаб кезиб юрган бўлса, не ажаб...

ТОШКЕНТ

Соҳибқирон юбилейи қутлуг маросим — пойтахтимизда Темурийлар тарихи давлат музейининг тантанали очилиши билан бошланди. 18 октябрь — муборақ жумъа тонги. Музей ҳовлиси Тошкент шаҳри, Қорақал-

поғистон Республикаси ва мамлакатимизнинг барча вилоятларидан келган жамоатчилик вакиллари, хорижий мамлакатлардан ташриф буюрган меҳмонлар билан гавжум. Маросимга Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов ташриф буюрди.

Ўзбекистон мусулмонлари диний идораси раиси Муфтий Мухтор Ҳожи Абдуллаев фотиҳаси билан хайр-эхсон учун келтирилган қўйлар сўйилиб, шаҳримиздаги меҳрибонлик уйларида — бола-ларга инъом этилди. Бу халқимизнинг қадимий саховат-пешилиқ анъаналари давом этиб келаётганидан далолатдир.

Соҳибқирон доимо олим уламоларга, дин пешволари-

га, фозилу ижод аҳлига бекиб ҳурмат қўрсатган. Масжиду мадрасалар қурдирган. Амир Темур руҳларига бағишлаб Қурбони қаримдан оятлар ўқилиб, дуои фотиҳа қилинади. Удумларимизга бинаон меҳмонларга ош тортилади, мумтоз қўшиқлар ижро этилади.

Карнай-сурнай садолари музей очилишига бағишланган тантанали маросим бошланишидан дарак беради. Темурийлар тарихи давлат музейининг очилишига бағишланган тантанали митингнинг Тошкент шаҳар ҳокими К. Тулаганов очди. Ўзбекистон Давлат маъхияси янғиради.

Президент Ислам Каримов нутқ сўзлади. Мамлакатимиз раҳбари муҳташам музейнинг қисқа

вақтда қуриб битказилгани ва осори-атиқалар билан тўлдирилгани буюк бобокалонимизга бўлган ҳурмат ва эҳтиром рамзи, маланий ҳаётимиздаги улкан воқеа эканини таъкидлади.

Юртбошимиз рамзий лентани қирқди. Музей очиб деб эълон қилинади. Президент Ислам Каримов ва республика ҳукумати аъзолари музей экспонатлари билан танишдилар.

Темурийлар тарихи давлат музейи жаҳон андозалари таълибига мос даражада ниҳоятда тезкорлик билан ишга туширилди. Бу иншоотнинг умумий майдони беш минг квадрат метрни ташкил этади. Музей қурилишида бутун республикамиздан мутахассислар қатнашди. Бунёдкорлик ишларини бажариш-

да «Тошкентуниверинвестуриш» корпорацияси қурувчилари, Тошкент чинни ва керамика, «Миконд» заводлари, «Усто» корхонаси, Югославиянинг «Торевик» фирмаси ва бошқа ўнлаб меҳнат жамоаларининг фидойилари муносиб ҳисса қўшдилар. Зумрад рангиде товланиб турган улкан гумбазни эса Тошкент авиация ишлаб чиқариш давлат акционерлик жамияти мутахассислари тайёрлаб берди. Натижада буюк бунёдкор, илмфан, санъат ҳомийси Амир Темур салтанатининг шуқуҳига мос келадиган музаз меъморийлик асарини бунёд этилди.

Шундан сўнг Президентимиз Амир Темур хибонидида (Давоми 2-бетда).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ЎЗБЕКИСТОН МИЛЛИЙ АХБОРОТ АГЕНТЛИГИ МУХБИРИ САВОЛЛАРИГА ЖАВОБЛАРИ

САВОЛ. Ислам Абдуғаниевич! Кейинги пайтда Россиянинг айрим оммавий ахборот воситалари томонидан Ўзбекистоннинг ички ва ташқи сиёсати, иқтисодиётидаги демократик бозор янгилишлари бузиб кўрсатилаётгани, ноҳилис ёндашланишига муносабатингизни билмоқчи эдик...

ЖАВОБ. Бу саволга жавоб бериш учун СССР барбод бўлгандан кейин бу ҳудудда юзага келган икки асосий муаммага тўхталиш лозим.

Биринчидан, эски тузум соғинчи азоб бераётган ҳамда собиқ иттифоқни у ёки бу шаклда қайта тиклаш истаги билан яшаётган Москвадаги айрим сиёсатчилар ва уларга хизмат қилаётган матбуотга бугунги кунда БМТ ва бошқа нуфузли халқаро ташкилотларнинг тенг ҳуқуқли аъзоси бўлган суверен Ўзбекистоннинг мустақил йўли тинчлик бермапти.

Улар ўтмиш қоллипидан, салтанат давосидан, бугунги кунда ҳам ўзларининг собиқ шўролар ҳудудидаги мустақил давлатлар билан муносабатини оға ва ини ақидасига мослаб қуриш, эски, уларнинг тушунчаси бўйича яхши даврлардаги сингари, ҳамма нарсани марказдан туриб ҳал қилиш истагидан қутула олишмапти.

Айнан мана шу қайфият айрим «мустақил» деб аталмиш газеталарда бирёклама мақолалар чикишига сабаб бўлаётди.

Эртами-кечки, барибир бу касалдан фориғ бўлишга тўри келади. Бу қанча тез бўлса, шунча яхши. Бундан ҳамма манфаат кўради.

Биз эса, катта-кичик давлатлар, катта-кичик халқлар бўлмайди, балки халқаро ҳамжамиятнинг тенг ҳуқуқли аъзолари бор ҳамда улар бир-бирини ҳурмат қилиши керак, деган ақидадан келиб чиққан ҳолда барча давлатлар ва халқлар билан муносабатимизни тенг ҳуқуқли ва ўзаро манфаатли асосга қуришни истаймиз.

Биз барча узоқ ва яқин

қўшниларимиз, биринчи навбатда демократик қайфиятдаги Россия билан, кўп асрлик дўстлик, қардошлиқ ва ҳамкорлик ришталари билан боғланган рус халқи билан яхши муносабатда бўлишга интиламиз.

Бизнинг сиёсатимиз энг аввало ана шу ақидалар ҳамда мустақил Ўзбекистоннинг ҳаётини манфаатларига асосланган ҳолда шаклланиб келган ва бундан буён ҳам шундай бўлиб қолади.

Иккинчидан, собиқ шўролар ҳудудидаги қўлгина давлатлар бугунги кунда иқтисодий жиҳатдан оғир аҳволга тушгани, айтиш мумкинки, боши берк кўчага кириб қолгани ҳеч кимга сир эмас. Энг аввало оддий кишиларнинг оғир аҳволга тушиб қолгани, ислохотларнинг дастлабки пайтида «жаҳлиқ қилиб даволаш» деб ном олган жараёнинг натижаси бўлиб, бундай оқибат одамларда норозилик туғдиримоқда. Баъдалар ваъдалигина қолиб, барқарорлик ўрнатилиши ва оғир вазиятдан чиқиб олишнинг янги-янги муддатлари охири қўринмапти.

Бундай аҳволни оқлашни кенг тарқалган изоҳи — бугунги аҳвол бозор иқтисодиётига ўтиш, эски ижтимоий муносабатларнинг парчала-ниши жараёнининг мукаррар натижаси, деган гап бўлиб қолди. Собиқ шўролар ҳудудидаги барча давлатлар бошдан кечириётган мукаррар фалокат, гўё СССР барбод бўлгандан кейин иқтисодий ва молиявий алоқаларнинг узилгани оқибати эмиш.

Ўзбекистоннинг миллий хусусиятлари, халқ тафаккур тарзини чуқур билиш ва уларни ҳисобга олган ҳолда демократик бозор иқтисоди-рини амалга ошириш йўли-дан ишонч билан, дадил бораётгани, бу йўлнинг, янги-лаштирилган босқичма-босқич амалга оширилаётгани ҳамда кучли ижтимоий сиёсат билан уйғунлиги умумий манзарага «қовушмай» ту-рибди.

(Давоми 3-бетда).

ХАЛҚИМИЗ БОР ЭКАН, АМИР ТЕМУР НОМИ БАРҲАЁТДИР

ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ТЕМУРИЙЛАР ТАРИХИ ДАВЛАТ МУЗЕЙИНИНГ ОЧИЛИШИ МАРОСИМИДА СЎЗЛАГАН НУТҚИ

Ассалому алайкум, азиз ватандошлар! Ҳурматли меҳмонлар! Қадрли оқсоқоллар, муҳтарам уламолар!

Бугунги муборақ жумъа тонгида Оллоҳ таоло барчамизни яна бир хайри кунга етказди. Соҳибқирон бобомиз — ҳазрати Амир Темур руҳини шод қилиб, унинг таваллудининг табаруқ 660 йиллигини нишонламоқдамиз. Биз бугун муқаддас Ислам динимиз буюрган бир фарзини — ўтган аждодаларимизнинг руҳларини хотирлаш ва шод этишдек эзгу бурчимизни адо этмоқдамиз.

Музазам пойтахтимиз Тошкент марказида улуг Амир Темур номи билан аталувчи гузал хибонда яна бир тарихий воқеанинг гувоҳи бўлиб турибмиз. Соҳибқирон бобомиз ва унинг шаваклати авлодларига бағишлаб бунёд этилган муҳташам қосионанинг очилиш маросимида қатнашмоқдамиз. Бугунги маросим ота-боболаримиздан қолган қадимий одатларга бинаон хатми қурбон билан бошланди, юртга ош тарқатилиб, дуои тақбирлар қилинди. Кўннинг дуоси — қул, деган нақл бор халқимизда. Умид қиламизки, шу қутлуг айёмда покиза ният билан қилган хайрли амалларимиз, олижаноб тилакларимиз тангримиз даргоҳида қабул бўлгусидир.

Чунки улуг боболаримизнинг руҳларини шод этсак, уларнинг арвоқларини рози қилсак, юртимизга фойд, қут-баракат ёғилади, халқимизнинг ризқи бутун, иймони мустаҳкам бўлай, иншооллоҳ. Халқимиз тарихида ин-

соний қамолоти ва ижтимоий фаолияти билан довр қозongan, миллатимиз фариҳ бўлиши улуг зотлар бениҳоя кўп. Аммо улар қаторида юлдузлар аро қуёшдай чарақлаб турган бир буюк зот борки, у Ватанимиз кечмиши, бугуни ва эртасида беҳад юксак ўрин тутди.

Ул муҳтарам инсон соҳибқирон Амир Темур ҳазратларидир. Мамлакатимиз истиқлолга эришгач, Амир Темур шахси яна Ватан ва миллат тисолига айлан-ди. Истиқлолимизнинг ҳар бир талбирида, мустақил давлатимизнинг ҳар бир қадамида ул буюк зот руҳи бизга ҳамроҳу ҳамна-фас бўлиб бормоқда.

Буюк шахсларни тарих яратди, дейдилар. Бунга қўшимча қилиб соҳибқирон бобомизнинг суронли ҳаётини хаёл кўзгусидан ўтказиб, буюк шахсларни миллат қайғуси, халқ дарди яратди, дейиш мумкин. Умрининг мазмунини «Миллатнинг дардларига дармон бўлишдан иборат» деб билган Амир Темур халқимизнинг ана шундай ардоқли, улуг фарзандидир.

Муҳтарам жамоат! Ҳаммамиз яхши била-мизки, тарихда машҳур жаҳонгирлар кўп ўтган. Лекин айтинг, кўннинг қайси ерида, қайси замон-да Амир Темурдек буюк саркарда, Амир Темурдек буюк давлат арбоби, Амир Темурдек илм-фан, маънавият ва руҳоният ҳомийси бўлган?

Бугун — ҳаётимизнинг барча жаҳаларида адолат ва ҳақиқат қарор топаётган тарихий бир даврга шу фикрни алоҳида таъкид-

лашни истар эдим: Амир Темур — бизнинг шайх-шавкатимиз, гурури-ифтихоримиздир.

Амир Темур — халқимиз даҳосининг тисоли, маънавий қудратимиз ра-мизидир.

Биз дўстлар! Биз ҳазрати Темурни буюк бунёдкор деб бошимизга кўтарамиз. Рўйи заминнинг сайқали бўлиши Самарқандда, Шаҳрисабз, Бухоро, Тошкент ва соҳибқирон қурган бепеши салтанатининг бошқа ҳудудларида бунёд этилган нодир меъморий обидалар, тенгсиз боғу роғлар Те-мурбек бобомизга хос амал-ли шижоат самарасидир.

У беназир зотнинг ўсим-лик йиллари мўлуд истиб-доди авжита чиққан йиллар-га тўғри келди. Бу пайтда Мовароуннаҳрда гуллаб-яшнаган пойдор юрт тарихий номини ҳам йўқотиб, мустамлака ўлкасига — чи-ғатой улусига айланиб қол-ган эди. Масжиду мадраса-лар, кутубхоналар вайрон қилинган, сугориш нишоот-лари ишдан чиққан, сон-са-ноқис соқиллар, келгинди ва маҳаллий амалдорларнинг жабр-зулми халқнинг силласини қуритган эди.

Бу каби чексиз адолатсиз-ликдан ёш Темурбекнинг қанчалар изтироб чекгани-ни бизнинг авлодимиз — сиз билан биз айниқса чуқур ҳис этамиз. Чунки орадан 6 аср ўтиб, худди шундай кўргу-ликлар бизнинг ҳам боши-мизга тушди.

Шаваклати аждолимизни-нг улмас хизматлари шун-дики, у мураккаб тарихий шароитда халқнинг бошини қовуштира билди. Истиқло-лчиларга қайшатиқ зарба бе-риб, Туркистон замининда илк бор истиқлол байроғи-ни баланд кўтарди. Паро-

канда мамлакатлар, эллар, элатларни бирлаштириб, марказлашган қудратли сал-танат тузди.

Адолат кучда эмас, куч адолатдир, деган широр Амир Темур салтанатининг барча ҳудудларида бирдай амал қилиб, ахлоқий-маъна-вий мезонга айланди.

Йигирма асрдан ортиқ та-рихга эга бўлган Тошкент Амир Темурнинг муқаддас қадамжоларидан биридир. Бобомиз жаннатмакон қад-ми Шойша алоҳида эъти-бор билан қараган. Шу за-минда ўтган Шайх Зайнид-дин бобо, Зангиюта сингари кўплаб мўътабар зотларни мақбараларини обод қи-либ, уларнинг руҳларини шод этган.

Олти эъ йилдан сўнг биз — Амир Темурнинг бугунги ворислари соҳибқироннинг табаруқ номларини тик-лаб, руҳи покларини шод этишдек савобли ва шараф-ли ишга қўл уриб, шаҳри азим Тошкентнинг қоқ мар-казида бобокалонимизга ҳайкал ўрнатдик.

Бугун зўр шодёна билан очилаётган темурийлар та-рихи давлат музейи соҳиб-қирон шахсиятига нисбатан юртимизда тарихий адолат тантанаси қилганининг яна бир амалий исботидир.

Айтиш мумкинки, Амир Темур хибони гузал бир узук бўлса, бу музей шу узукнинг ёқут кўзидир.

Музейни зиёрат қилган ҳар бир инсон менинг бу сўзларим широна ташбеҳ ёки муболага эмаслигига ишонч ҳосил қилади. Бу му-зейда бизнинг ўтмишимиз ҳам, бугунги кунимиз ва буюк истиқболимиз ҳам ба-мисоли кўзгуда акс этгандек намоён бўлади.

КИМКИ ЎЗБЕК НОМИ-НИ, ЎЗБЕК МИЛЛАТИ-НИНГ КУЧ-ҚУДАРАТИНИ,

АДОЛАТПАРВАРЛИГИНИ, ЧЕКСИЗ ИМКОНияТЛА-РИНИ, УНИНГ УМУМБА-ШАРИЯТ РИВОЖИГА ҚўШГАН ҲИССАСИНИ, ШУ АССОДА КЕЛАЖАК-КА ИШОНЧНИ АНГЛА-МОҚЧИ БЎЛСА, АМИР ТЕМУР СИЙМОСИНИ ЭСЛАШИ КЕРАК.

Азиз юрдошларим! Фурсатдан фойдаланиб, барчамизнинг номимиздан, эл-юртимиз номидан шу олий иморатни бунёд этиш-да жонбозлик қўрсатган бар-ча инсонларга самимий миннатдорчилик билдира-ман.

Қадрли ватандошлар! Амир Темурнинг баша-рият олдидagi ўлмас хизмат-ларини маърифатли жаҳон муносиб баҳолаб келмоқда.

Соҳибқирон юбилейининг ЮНЕСКО томонидан халқа-ро мисқола кенг нишонла-наётгани ана шу эътироф-нинг ёрқин далилидир.

Шундай қувончли ва ҳаяжонли дамларда Амир Темурдек буюк зот мансуб бўлган миллат фарзандла-ри эканлигининг, томири-мизда Амир Темур шижо-ати жўш ураётганини уйла-сак, англасак, қалбимиз-ни чинакам ифтихор туйғуларига қамраб олади.

Амир Темур ҳаётининг мазмунини, бетакрор фа-олиятининг асосий маъно-си — Ватан озодлиги, Ва-танга муҳаббат деган олий қадриятлардан иборатдир.

Соҳибқирон бобомизни-нг руҳияти истиқлол ва ҳурлик, эркинлик гошлари билан табиий ва гузал бир равишда уйғунлашиб кет-ган. У ҳатто умрининг су-рингги онларида ҳам зур-риётларига қарата «Истиқ-лол билан мулку миллат, лашкар ва раъиятин бош-қарингиз» деб васият қил-

ган. Чуқурроқ ўйлаб қара-сак, бу васият айнан биз-лар учун — буюк соҳиб-қироннинг бугунги авлод-лари учун айтилган.

Ҳақиқат эл ғамини, юрт ғамини ўйлаб яшаган со-ҳибқирон ёшлар беги ос-тида топталган ўлкани ду-нининг энг қудратли сал-танатига айлантирган эди.

Келинглар, азиз дўстлар, барчамиз ақил бўлиб, ҳа-лол меҳнатини, ақду за-коватимиз, Ватанга муҳа-батимиз билан Ўзбекис-тоннинг жаҳон ҳавас қиладиган буюк давлатга айлантирайлик! Бу йўлда бобокалонимизнинг: «Адо-лат ва озодлик — дасту-рингиз, раҳбарингиз бўл-син» деган доно ўғитлари доимий шириниш бўлсин!

Муҳтарам жамоат! Бугунги маросим ҳам ҳадемай тарих мулки бў-либ қолади. Орадан йил-лар, асрлар ўтали, аммо Худонинг марҳамати би-лан, адолат билан тиклан-ган улуг аждодаларимиз-нинг табаруқ номлари аба-дий яшайди.

Шу боис менинг иймо-ним қомилки:

Соҳибқирон даҳоси йўл-чи юлдуз каби чарақлаб, бизни доимо олижаноблик ва бунёдкорликка чор-лайди! Бу дунёда халқимиз, миллатимиз, Ўзбекистони-миз бор экан, Амир Те-мур номи барҳаёт!

Илоҳим, ҳазрати Амир Те-мур эъзозлаган гошлар — ши-жоат ва мардлик, адолат ва қатъият ҳар биримизга ҳақи-қа ҳамроҳ бўлсин! Жаҳонга Амир Темурдек буюк даҳони берган халқ мангу яшасин, бахту са-одати зийда бўлсин!

Барча эзгу ишларимиз-да тангримизнинг ўзи ма-дакор бўлсин!

ХИРМОНГА БАРАКА

Вилоят туманларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 18 октябргача бўлган маълумот

(Фойз ҳисобиди)		
Биринчи устун — туманлар, иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта, учинчи устун — мавсум бошидан бери.		
Оқўрғон	0,57	71,30
Ўртачирчиқ	0,45	69,88
Бўка	0,40	67,59
Кўйичирчиқ	0,17	64,24
Юкчиричиқ	0,50	63,69
Чиноз	0,61	62,58
Янгийўл	0,20	60,47
Бекобод	0,49	54,75
Пискент	0,20	50,44
Вилоят бўйича	0,40	63,30
1995 йилда бўлган эди	0,15	85,38

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»ГА ОБУНА БЎЛИНГ

Азиз муштарийлар!

Ўзбекистон Республикаси Алоқа вазирли-ги тизимидаги Матбуот тарқатиш бўлими-ларида барча газета ва журналлар қатори-да «Тошкент ҳақиқати»га ҳам обуна рас-мийлаштирилмоқда. Газетамизга ўз вақти-да ёзилсангиз, у мунтазам равишда хона-донингизга етказиб берилади. Обуна бў-лиш чакана савдода харид қилишга нисба-тан иқтисодий жиҳатдан фойдалилиги, қу-лайлиги билан алоҳида аҳамиятга эга.

Обуна бўлувчилар учун индекс — 64672

Обуна баҳоси:
Бир йилга — 940 сўм
ярим йилга — 470 сўм
уч ойга — 235 сўм.

АЗАЛИЙ БУЮКЛИК МАСКАНИ

ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ САМАРҚАНД ШАҲРИДА АМИР ТЕМУР ҲАЙКАЛИНИНГ ОЧИЛИШ МАРОСИМИДА СЎЗЛАГАН НУТҚИ

Азиз ватандошлар!
Мухтарам меҳмонлар!
Қадри асарқандлик биродарлар!

Авалло, бугунги файзли ва тарихий бир кунда шаҳри азим Самарқандга, барча вилоят аҳлига бекиёс хурматини, фарзандлик меҳримини изҳор этишга ижозат бергайсиз.

Аждодларни хотирлаш, уларнинг руҳини шод этиш халқимизнинг азалий удуמידир. Бу муқаддас аянча авлодларни эзгуликка, ўтганлар олдидаги ворислик бурчини адо этишга чорлайди.

Бугун сиз билан ана шундай қутлуг дақиқаларда учрашиб турибмиз. Фурсатдан фойдаланиб, иймон-этиқодли фахрийларимизга, Самарқанд аҳлига, улуг бобокалонимиз Амир Темур арвоҳини шод этиш учун йилдан барча инсонларга самимий миннатдорчилик билдириман.

Азиз дўстлар!

Қанчони, биз Амир Темур ҳазратларини ёд этар эканмиз, соҳибқирон салтанатининг пойтахтини ҳам ахтиром билан тилга оламиз.

Чунки Амир Темур ва Самарқанд тушунчаларини бири-биридан айри ҳолда тасаввур этиб бўлмайди.

Самарқанд — халқимиз, миллатимиз доғруғини бутун дунёга таратган, минг-минг йиллик тарихга эга илоҳий масканимиздир.

Самарқанд — ўтмиш шаҳарли, бугунги саодатли, келажаги абадий шаҳардир.

Самарқанднинг ана шу оламшумул шухратига, тенгсиз салобатининг юксалишига, шонли тарихига бекиёс хисса қўшган зот бобомиз Амир Темурдир.

XII асрнинг биринчи ярмида Самарқанд босқинчилар зулми туйғули ҳаробаларга юз тутган, қалъалар, масжидлар, мадрасалар қаровисиз қолган эди. Уша замонада юртимизга келган бир

араб сайёҳининг шохидлик беришича, Самарқанд шундай хувилаб ётардики, аввалги аҳолисининг чорак қисми қолган, меъморий обидалар вайронага айланган, ариқлар қумилиб кетган, шаҳар сувсиз, боғлар қуриб битган эди.

Соҳибқирон бобомиз ана шундай мураккаб бир даврда тахт тепасига келди.

У Самарқанднинг гуллаб-яшнаши учун бутун умрини сарф этди.

Бобокалонимиз Самарқандни жаҳондаги энг катта ва қудратли давлатнинг пойтахти сифатида муқоф нуфуз касб этишди, мислсиз гузал ва обод бўлишини, ҳар томонлама тараққиёт топишини орзу қилган эди. Бу эзу ният Самарқанд қиёфасида ўз ифодасини топди.

Ҳазрати Темур бутун дунёдан ва ўз юртимиздан муҳир меъмоларни, қўли гул хунармандларни ўз пойтахтини барпо этишга жалб қилди, уларни ана шу олижаноб мақсад йўлида бирлаштирди. Уларнинг салохият ва ақл-заковатини сафарбар этиб, ихлодларига илҳом бағишлаб, оламда тенги ва ўхшаши бўлмаган меъморий мўъжизаларни бунёд қилди.

Самарқанднинг мовий гумбазлари, осмонлар миноралари, уларадга бетакор рағилар, олам-олам мазмунга эга нақшу нигорлар бизни ерга қараб эмас, бошимизни баланд кўтариб қадр-қимматимизни билиб яшашига ундайди.

Бугун биз Амир Темур бобомиз буюк бунёдкорлик режаларини ноёб обидаларда бекаму-кўст мукассам этиб, Самарқандни ер юзининг муъжизасига айлантирган Бадриддин ибн Шамсиддин, уста Али Насафий, Олим Насафий, Мавлоно Убайдуллоҳ, Пирмуҳаммад Боғишмолий, Мавлоно Жунайс сингари юзлаб-минглаб меъмору муҳандис аждодларимизни, хунарманд усталаримизни ҳам эслаб, уларнинг санъатига та-

саннолар айтамыз.

Соҳибқирон бобомиз даҳосининг шарофати билан шаҳри азим Самарқанд ер юзининг сайқалига айланди.

Бу олий унвон шунчаки айтилган чиройли гап эмас. Темурийлар салтанатининг маркази, темурийлар қудратининг тимсоли бўлиши бу табаррук маскан оламнинг етти иқлимида маълуму машҳур бўлди.

Дунёнинг турли мамлакатларидаги не-не одамлар Самарқандни бир бор кўришни, унинг муқаддас туپроғини таъвоф этиб, азиз-авлиёларнинг хоки пойларини зиёрат қилишни ўзлари учун улуг шараф деб билганлар. Жаҳоннинг барча ҳудудларидан илм тилаб, маърифат тилаб инсонлар Самарқанд сари интиланганлар. Чунки дунёнинг энг катта ва бой кутубхоналари, ўша замоннинг энг улуг дорилфунунлари — мадрасалар, энг машҳур алломалар айна шу ерда, ана шу замонада фаолият кўрсатар эди.

Халқимиз, шу жумладан, Самарқанд аҳлининг бугунги ҳаётимиз ва эртанги истиқболимиз йўлида қилаётган меҳнат, фан ва маданият намоёндаларининг изланишлари соҳибқирон давридаги ўша оламшумул ишларнинг узлуксиз давомидир. Буларнинг барчаси Самарқанднинг шухратига шукрат қўшапти, десак, асло муволажа бўлмайди.

Самарқанд нафақат муқаддас обидалари ва бетакор тарихий мўъжизалари, балки замонавий ишлаб чиқариш салохияти билан, энг қимматли бойлиги — бағри кенг, қалби гузал меҳнатқашлари билан бутун дунёда машҳур.

Азиз биродарлар! Бугун Амир Темур тўйини нишонлашимизнинг, унга ҳайкаллар тиклашимизнинг, темурийлар даври меъморий ёдгорликлари тавридан обод этишимизнинг, у зоти шарифга бўлган ахтиром ва муҳаббатимизнинг сабаби битта:

Амир Темур шахсини ид-

рок этиш — тарихни идрок этиш демакдир.

Амир Темурни англаш — ўзлигимизни англаш демакдир.

Амир Темурни улуғлаш — тарих қаҳрига чуқур илдиз отган томирларимизга, маданиятимизга, қудратимизга асосланиб, буюк келажагимизга ишончимизни мустаҳкамлаш демакдир.

Мухтарам юртдошлар!

Самарқанд — азалий буюклик ва даҳоллик қудрати мукассам бўлган, Оллох назари тушган маскан. Унинг жаҳон илму фани, маданияти ва санъати ривожига қўшган катта хиссаси, сиз — муҳтарам шаҳар аҳлининг қўл асрилик маънавий меросимизни асраб-авайлаб келаётганингиз ва мустақил Ўзбекистон шон-шаъватини оширишдаги гоят катта хизматларингиз учун Самарқанд шаҳри «Амир Темур» ордени билан тақдирланган эди.

Бугун мен учун беҳад шарафли вазифани адо этиш — қадрдон ва азиз шахримиз байроғига ана шу ордени билан қўшиб насиб этди.

Бу қувончли воқеа Амир Темур бобомизнинг муборак таваллуд кунларини нишонлаш пайтида, у зотининг муҳташам ҳайкали файз бағишлаб турган шу гузал майдонда содир бўлмоқда. Бу, албатта, теран маъно ва мазмунга эга.

Қадри Амир Темур аҳли! Ана шу олий муқофот билан барчангизни чин қалбимдан муборакбод этаман!

Соҳибқирон бобомизнинг сиймоси Самарқанд осмониде юлдуз каби нур сонаверсин!

Миллатимизнинг фахру ифтихори бўлиши азим Самарқанд ҳам, ҳазрати Амир Темурнинг табаррук номлари ҳам, ана Ўзбекистонимиз ҳам дунё турғунча турсин!

Буюк Амир Темур ва азиз аждодларимизнинг руҳи покларини бизни қўллаб-қувватласин, юртимизга тинчлик ва оқсоқиллик, халқимизга фаровонлик ва бахту саодат ато этсин!

СОҲИБҚИРОН КАМОЛГА ЕТГАН ЮРТ

ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ШАҲРИСАБЗ ШАҲРИДА АМИР ТЕМУР ҲАЙКАЛИНИНГ ОЧИЛИШ МАРОСИМИДА СЎЗЛАГАН НУТҚИ

Ассалому алайкум, азиз ватандошлар!

Мухтарам дўстлар!

Бугун Темурбек бобомизнинг қадимий юртида, мард ва тантани, ҳалол ва шижоатли, орият баланд, иймони бутун инсонлар юртида туриб аввалдан кайтмасин, даставвал Кешини зиёрат қилган, азиз-авлиёларнинг қадимжоларини таъвоф этган, ҳамюртларининг дуо ва маслаҳатларини олган.

Хурматли биродарлар!

Буюк бобомиз ҳақида соатлаб сўзлаш мумкин. Улуг зотларнинг тарих осмонига юксалтирган манзиллари бўлади. Бутун Шарқ оламида «Илму адаб қуббаси» дея эътироф этилган Шахрисабз ҳазрати Амир Темур учун ана шундай парвоз нуқтасидир. Биз соҳибқирон бобомизнинг қутлуг тўйини ўтказаятган шу кунларда энг аввал бу зоти шарифни дунёга келтирган ва вожага етказган эл даҳосига ва табаррук заминга таъзим қиламиз.

Катта ишонч билан шунини таъкидлашим керакки, бу юртининг фарзандлари, Темурбекнинг набиралари ўз қалбларида улуг бобомизга ҳос гузал фазилатларини асраб-авайлаб, бугунги ҳаётимизда ҳам намоён қилмоқдалар.

Азиз дўстлар!

Минг афсуским, кўп йиллар давомида мустақил босқинчи мафкура даврида бизни Амир Темурдек буюк бобомиздан, бой ўтмишимиздан айириб, халқимизнинг маънавиятини, ғурурини, ифтихорини ерга урмоқчи бўлдилар. Юртимизда, жумладан, Шахрисабзда бевосита соҳибқироннинг сўй-ҳаракатлари билан бунёд этилган тарихий обидалар ҳаробага айлантирилди. Ҳатто эл зот ва авлодларининг қабр-мақбаралари ҳам «илмий тадқиқотлар» ниқоби остида талон-тарож этилди, топилди.

Лекин халқимиз улуг аждодини ҳеч қачон унутмади. Унинг хотирасини ҳамиша юрагиде сақлади.

Қадри Шахрисабз аҳли! Ана шу қаршимизда турган Оксарой ҳар биримиз учун тарихимизнинг азиз ва мўътабар ёдгорлиғидир. Бу улуг бобомизнинг қадимжоларини таъвоф этган, ҳамюртларининг дуо ва маслаҳатларини олган.

Хурматли биродарлар! Буюк бобомиз ҳақида соатлаб сўзлаш мумкин. Улуг зотларнинг тарих осмонига юксалтирган манзиллари бўлади. Бутун Шарқ оламида «Илму адаб қуббаси» дея эътироф этилган Шахрисабз ҳазрати Амир Темур учун ана шундай парвоз нуқтасидир. Биз соҳибқирон бобомизнинг қутлуг тўйини ўтказаятган шу кунларда энг аввал бу зоти шарифни дунёга келтирган ва вожага етказган эл даҳосига ва табаррук заминга таъзим қиламиз.

Катта ишонч билан шунини таъкидлашим керакки, бу юртининг фарзандлари, Темурбекнинг набиралари ўз қалбларида улуг бобомизга ҳос гузал фазилатларини асраб-авайлаб, бугунги ҳаётимизда ҳам намоён қилмоқдалар.

Азиз дўстлар!

Минг афсуским, кўп йиллар давомида мустақил босқинчи мафкура даврида бизни Амир Темурдек буюк бобомиздан, бой ўтмишимиздан айириб, халқимизнинг маънавиятини, ғурурини, ифтихорини ерга урмоқчи бўлдилар. Юртимизда, жумладан, Шахрисабзда бевосита соҳибқироннинг сўй-ҳаракатлари билан бунёд этилган тарихий обидалар ҳаробага айлантирилди. Ҳатто эл зот ва авлодларининг қабр-мақбаралари ҳам «илмий тадқиқотлар» ниқоби остида талон-тарож этилди, топилди.

Лекин халқимиз улуг аждодини ҳеч қачон унутмади. Унинг хотирасини ҳамиша юрагиде сақлади.

Азиз дўстлар!

Минг афсуским, кўп йиллар давомида мустақил босқинчи мафкура даврида бизни Амир Темурдек буюк бобомиздан, бой ўтмишимиздан айириб, халқимизнинг маънавиятини, ғурурини, ифтихорини ерга урмоқчи бўлдилар. Юртимизда, жумладан, Шахрисабзда бевосита соҳибқироннинг сўй-ҳаракатлари билан бунёд этилган тарихий обидалар ҳаробага айлантирилди. Ҳатто эл зот ва авлодларининг қабр-мақбаралари ҳам «илмий тадқиқотлар» ниқоби остида талон-тарож этилди, топилди.

Лекин халқимиз улуг аждодини ҳеч қачон унутмади. Унинг хотирасини ҳамиша юрагиде сақлади.

Азиз дўстлар!

Минг афсуским, кўп йиллар давомида мустақил босқинчи мафкура даврида бизни Амир Темурдек буюк бобомиздан, бой ўтмишимиздан айириб, халқимизнинг маънавиятини, ғурурини, ифтихорини ерга урмоқчи бўлдилар. Юртимизда, жумладан, Шахрисабзда бевосита соҳибқироннинг сўй-ҳаракатлари билан бунёд этилган тарихий обидалар ҳаробага айлантирилди. Ҳатто эл зот ва авлодларининг қабр-мақбаралари ҳам «илмий тадқиқотлар» ниқоби остида талон-тарож этилди, топилди.

Лекин халқимиз улуг аждодини ҳеч қачон унутмади. Унинг хотирасини ҳамиша юрагиде сақлади.

Кошона пойгоҳида

УНИНГ РУҲИ ДУНЁ КЕЗАДИ

...ДУНЁНИ ҳали-ҳанузгача ҳазрат Амир Темур қурдирган бинолар, обидалар, шаҳарлар мафтун этиб, ҳайратга солиб келмоқда. Уларни, ҳеч бўлмаса, бир бора кўриш орзусида юрганлар қанча. Пойтахтимизда бунёд этилган «Темурийлар тарихи» давлат музейини кўрар эканмиз, беахтиёр тарихий ҳақиқат, буюк Темур ва темурийларнинг ишоналари оз эмас, кўп эмас, 660 йилдан сўнг қайтиб келгандек туюлди...

Ҳа, юртимизда катта тўй! Халқимиз бобокалонимиз Амир Темур ҳазратлари таваллудининг 660 йиллигини кенг нишонламоқда. Кеча қуддан-қунга яшариб бораётган пойтахтимизда қисқа фурсатда — ниҳоятда тезкорлик билан бунёд этилган «Темурийлар тарихи» давлат музейининг очилиш маросими билан катта тантаналар бошланг кетди. Узининг салобати, қўрқи билан пойтахт чиройига янги, бекиёс чирой қўшган бу кошонани таърифлаш қийин. Унинг очилиш маросимида республикамизнинг раҳбарияти, жамоатчилиги, Қорақалпоғистон Республикаси ва барча вилоятларнинг вакиллари иштирок этишди. Биз шу кунни ушбу тантанادا иштирок этган бир қатор вилоятнинг вакиллари билан суҳбатлашдик:

Жўра ХОНАЗАРОВ — Қибрай тумани уруш ва меҳнат фахрийлари кенгаши раиси: — Очиги, мен бирон бир сўз айтмай оқиман. Бундай ҳолга илм марта хурматли Президенти Ислам Каримов 1991 йил 30 августда Ўзбекистонни мустақил деб эълон қилганда тушган эдим. Чунки, ўша пайтда бу Президентимиз томонидан қўрилган чинакам мардонлик эди. Пойтахтимизнинг қок марказида буюк бобокалонимиз Амир Темур шарафига ана шундай кошонанинг бунёд этилиши иккинчи жасоратдир.

Минг қатла шукур!.. Шундай қунарларга етиб келдик. Мамлакатимиз ўзининг истиқлол ва тараккият йўлидан дадил оқиб келган буюк мардонлик эди. Пойтахтимизнинг қок марказида буюк бобокалонимиз Амир Темур шарафига ана шундай кошонанинг бунёд этилиши иккинчи жасоратдир.

Георгий СИДАКОВ — Янгйўл қишлоғи «Шарк» ишлаб чиқариш бirlашмаси раиси, Ўзбекистон халқ депутати: — Мен ярим асрлик Ўзбекистондаги ҳаётим, меҳнат фаолияти

бўлади, деб. Мен аминман. Буюк бобокалонимизга қўрсатилаган бу ҳурмат-ахтиром бизни янги манзиллар сари етаклайди.

Ўқубон ТУРСУНОВ — республика «Камолот» ёшлар жамоармаси Тошкент вилояти бўлими раиси: — Президентимиз кўп бора «Амир Темурни англаш ўзлигимизни англашдир» деб айтдилар. Ҳақ гап. Бу музей бизга ана шу ҳақиқатнинг мағзини чуқурроқ англашга хизмат қилади. Мен музей билан танишиб, шунга амин бўлдимки, ёшларимиз буюк тарихимизни, Амир Темурдек алломаларимизнинг эл-юрт равақли йўлида қилган ишларини атоқлича ўрганиш учун ҳали кўп ўқишлари, ўрганишлари керак.

«Камолот» ёшлар жамоармаси вилоят бўлими бутун вилоят ёшларини бу музей билан чуқурроқ таништириш учун махсус режа ишлаб қўлди. Қўл қўлларда барча туман ва шаҳарлардан ёшларимиз бу музейга олиб келинади.

«Камолот» ёшлар жамоармаси вилоят бўлими бутун вилоят ёшларини бу музей билан чуқурроқ таништириш учун махсус режа ишлаб қўлди. Қўл қўлларда барча туман ва шаҳарлардан ёшларимиз бу музейга олиб келинади.

«Камолот» ёшлар жамоармаси вилоят бўлими бутун вилоят ёшларини бу музей билан чуқурроқ таништириш учун махсус режа ишлаб қўлди. Қўл қўлларда барча туман ва шаҳарлардан ёшларимиз бу музейга олиб келинади.

«Камолот» ёшлар жамоармаси вилоят бўлими бутун вилоят ёшларини бу музей билан чуқурроқ таништириш учун махсус режа ишлаб қўлди. Қўл қўлларда барча туман ва шаҳарлардан ёшларимиз бу музейга олиб келинади.

«Камолот» ёшлар жамоармаси вилоят бўлими бутун вилоят ёшларини бу музей билан чуқурроқ таништириш учун махсус режа ишлаб қўлди. Қўл қўлларда барча туман ва шаҳарлардан ёшларимиз бу музейга олиб келинади.

«Камолот» ёшлар жамоармаси вилоят бўлими бутун вилоят ёшларини бу музей билан чуқурроқ таништириш учун махсус режа ишлаб қўлди. Қўл қўлларда барча туман ва шаҳарлардан ёшларимиз бу музейга олиб келинади.

«Камолот» ёшлар жамоармаси вилоят бўлими бутун вилоят ёшларини бу музей билан чуқурроқ таништириш учун махсус режа ишлаб қўлди. Қўл қўлларда барча туман ва шаҳарлардан ёшларимиз бу музейга олиб келинади.

«Камолот» ёшлар жамоармаси вилоят бўлими бутун вилоят ёшларини бу музей билан чуқурроқ таништириш учун махсус режа ишлаб қўлди. Қўл қўлларда барча туман ва шаҳарлардан ёшларимиз бу музейга олиб келинади.

«Камолот» ёшлар жамоармаси вилоят бўлими бутун вилоят ёшларини бу музей билан чуқурроқ таништириш учун махсус режа ишлаб қўлди. Қўл қўлларда барча туман ва шаҳарлардан ёшларимиз бу музейга олиб келинади.

«Камолот» ёшлар жамоармаси вилоят бўлими бутун вилоят ёшларини бу музей билан чуқурроқ таништириш учун махсус режа ишлаб қўлди. Қўл қўлларда барча туман ва шаҳарлардан ёшларимиз бу музейга олиб келинади.

«Камолот» ёшлар жамоармаси вилоят бўлими бутун вилоят ёшларини бу музей билан чуқурроқ таништириш учун махсус режа ишлаб қўлди. Қўл қўлларда барча туман ва шаҳарлардан ёшларимиз бу музейга олиб келинади.

«Камолот» ёшлар жамоармаси вилоят бўлими бутун вилоят ёшларини бу музей билан чуқурроқ таништириш учун махсус режа ишлаб қўлди. Қўл қўлларда барча туман ва шаҳарлардан ёшларимиз бу музейга олиб келинади.

«Камолот» ёшлар жамоармаси вилоят бўлими бутун вилоят ёшларини бу музей билан чуқурроқ таништириш учун махсус режа ишлаб қўлди. Қўл қўлларда барча туман ва шаҳарлардан ёшларимиз бу музейга олиб келинади.

«Камолот» ёшлар жамоармаси вилоят бўлими бутун вилоят ёшларини бу музей билан чуқурроқ таништириш учун махсус режа ишлаб қўлди. Қўл қўлларда барча туман ва шаҳарлардан ёшларимиз бу музейга олиб келинади.

«Камолот» ёшлар жамоармаси вилоят бўлими бутун вилоят ёшларини бу музей билан чуқурроқ таништириш учун махсус режа ишлаб қўлди. Қўл қўлларда барча туман ва шаҳарлардан ёшларимиз бу музейга олиб келинади.

«Камолот» ёшлар жамоармаси вилоят бўлими бутун вилоят ёшларини бу музей билан чуқурроқ таништириш учун махсус режа ишлаб қўлди. Қўл қўлларда барча туман ва шаҳарлардан ёшларимиз бу музейга олиб келинади.

«Камолот» ёшлар жамоармаси вилоят бўлими бутун вилоят ёшларини бу музей билан чуқурроқ таништириш учун махсус режа ишлаб қўлди. Қўл қўлларда барча туман ва шаҳарлардан ёшларимиз бу музейга олиб келинади.

«Камолот» ёшлар жамоармаси вилоят бўлими бутун вилоят ёшларини бу музей билан чуқурроқ таништириш учун махсус режа ишлаб қўлди. Қўл қўлларда барча туман ва шаҳарлардан ёшларимиз бу музейга олиб келинади.

«Камолот» ёшлар жамоармаси вилоят бўлими бутун вилоят ёшларини бу музей билан чуқурроқ таништириш учун махсус режа ишлаб қўлди. Қўл қўлларда барча туман ва шаҳарлардан ёшларимиз бу музейга олиб келинади.

«Камолот» ёшлар жамоармаси вилоят бўлими бутун вилоят ёшларини бу музей билан чуқурроқ таништириш учун махсус режа ишлаб қўлди. Қўл қўлларда барча туман ва шаҳарлардан ёшларимиз бу музейга олиб келинади.

«Камолот» ёшлар жамоармаси вилоят бўлими бутун вилоят ёшларини бу музей билан чуқурроқ таништириш учун махсус режа ишлаб қўлди. Қўл қўлларда барча туман ва шаҳарлардан ёшларимиз бу музейга олиб келинади.

«Камолот» ёшлар жамоармаси вилоят бўлими бутун вилоят ёшларини бу музей билан чуқурроқ таништириш учун махсус режа ишлаб қўлди. Қўл қўлларда барча туман ва шаҳарлардан ёшларимиз бу музейга олиб келинади.

«Камолот» ёшлар жамоармаси вилоят бўлими бутун вилоят ёшларини бу музей билан чуқурроқ таништириш учун махсус режа ишлаб қўлди. Қўл қўлларда барча туман ва шаҳарлардан ёшларимиз бу музейга олиб келинади.

«Камолот» ёшлар жамоармаси вилоят бўлими бутун вилоят ёшларини бу музей билан чуқурроқ таништириш учун махсус режа ишлаб қўлди. Қўл қўлларда барча туман ва шаҳарлардан ёшларимиз бу музейга олиб келинади.

«Камолот» ёшлар жамоармаси вилоят бўлими бутун вилоят ёшларини бу музей билан чуқурроқ таништириш учун махсус режа ишлаб қўлди. Қўл қўлларда барча туман ва шаҳарлардан ёшларимиз бу музейга олиб келинади.

«Камолот» ёшлар жамоармаси вилоят бўлими бутун вилоят ёшларини бу музей билан чуқурроқ таништириш учун махсус режа ишлаб қўлди. Қўл қўлларда барча туман ва шаҳарлардан ёшларимиз бу музейга олиб келинади.

«Камолот» ёшлар жамоармаси вилоят бўлими бутун вилоят ёшларини бу музей билан чуқурроқ таништириш учун махсус режа ишлаб қўлди. Қўл қўлларда барча туман ва шаҳарлардан ёшларимиз бу музейга олиб келинади.

«Камолот» ёшлар жамоармаси вилоят бўлими бутун вилоят ёшларини бу музей билан чуқурроқ таништириш учун махсус режа ишлаб қўлди. Қўл қўлларда барча туман ва шаҳарлардан ёшларимиз бу музейга олиб келинади.

«Камолот» ёшлар жамоармаси вилоят бўлими бутун вилоят ёшларини бу музей билан чуқурроқ таништириш учун махсус режа ишлаб қўлди. Қўл қўлларда барча туман ва шаҳарлардан ёшларимиз бу музейга олиб келинади.

«Камолот» ёшлар жамоармаси вилоят бўлими бутун вилоят ёш

БИЗ ЎЗ КУЧ ВА ИМКОНИАТЛАРИМИЗГА ИШОНАМИЗ

(Давоми. Боши 1-бетда).

Ислохотларнинг дастлабки даврида чекиммасдан, аксинча, жамиятнинг иқтисодий ва сиёсий ҳаётидаги устувор йўналишларни танлаш ва амалга оширишни ўз зиммасига олган сёбат, кишиларни ва ишлаб чиқаришни қўллаб-қувватлаш, бозор ислохотларига хос, ҳақиқатан ҳам муқарар бўлган қийинчилик ва камчиликларни илҳом борица қамийтириш, юмшатиш учун имконият даражасидаги ҳамма ишни қилишга қаратилган. Ўзбекистон давлат сиёсати мамлакатимиздаги вазиятнинг, ўзгалардан фарқли ўлароқ, муътадил бўлиб турганига сабабчиدير.

Собик шўролар ҳудудидаги давлатлар таракқийоти кейинги беш йилдаги натижаларини олиб қўринг. Уларнинг ақсарияти бугун барқарорликнинг эндиғина белгиланаётган ёки кўзга ташланаётган куртақлари ҳақида жуда кўп гапирмоқда.

Лекин бу солиштириш ва қийслаш қайси даврга нисбатан қилинмоқда? Маълум бўлишича, ўтган 1995 йилга нисбатан экан. Агарда оддий мантиқ тақосисига кўра, куртақлар деб айтаётган ўша курсаткичларни ислохот бошланган 1990 йил билан қийслаб қўрсак-ки, у ҳолда нимами, кўрамиз? Амалда иқтисодиётнинг барча соҳасида 50-70 фоиз ўпирилишни кўрамиз. Ёки бошқача айтганда, ишлаб чиқаришнинг ҳозирги даражаси ҳамда шунга нисбатан аҳолининг турмуш даражаси қўрсаткичлари бугунги кунда 60-70 йиллар даражасига тушиб қолгани маълум бўлади. Маана сизга ҳаётнинг шифакатис ҳақиқати.

Айримларга ўхшаб, Ўзбекистоннинг муқтакилик ва суверенитет йилларида эришган ютуқлари ҳақида жар солишни истамас бўлади. Лекин шунки қатъий айтиш мумкинки, биз мамлакатимизда бундай ўпирилишларга йўл қўймадик.

МДХнинг ҳалқаро статистик қўмитаси эълон қилган объектив статистик қўрсаткичлар ҳам кўп нарсани айтиб турибди. Умумий ички маҳсулот, саноат ва қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши, умуман Ўзбекистон иқтисодиёти таракқийоти 1996 йилда 1990 йилдагига нисбатан қамийгани йўқ. Аксинча, жуда кўп соҳаларда барқарор ўсиш таъминлан-

моқда.

Биз шу йиллар мобайнида иқтисодиётни мунтазам ва барқарор ривожлантиришнинг мустақам асосини, пойдеворини яратдик. Сармоя сарфлаш дастури муваффақиятли амалга оширилмоқда. Ички сармоя ва хорижий сармоя ҳисобидан янги ишоотлар ва қорхоналар қурилмоқда, янги илғор тармоқлар барпо этилмоқда. Таркибий қайта қуриш давом этмоқда. Иқтисодий ва молиявий барқарорликка эришилди, миллий валюта мустақамланмоқда.

Нодавлат сектори, хусусий қорхоналар иқтисодиётда муҳим ўринни эгаллаб турибди, ўрта ва кичик бизнес тез ривожланиб бормоқда. Аслида ўртаҳол мулк эгалари синфи шаклланимоқда. Қиска қилиб, Ўзбекистонда бозор ислохотлари ва демократик янгиланишлар барқарор тус олади, дейиш мумкин. Бу ҳақда, менимча, республикамизда парламенти — Олий Мажлисининг сўнгги сессиясида ҳам ишонarli тарзда гапирилди. Аммо, энг муҳими, бунки фақат Ўзбекистондағина эмас, ундан ташқарида, олисда ҳам қўриб ва сезиб туришибди.

Бу айрим сиёсатчилар ва ахборот воситаларининг зардасини қайнатаётган иккинчи муаммодир.

Ўзбекистоннинг ютуқлари уларнинг гашини келтирмоқда, бизнинг муаммоларимиз эса уларни хурсанд қилмоқда.

Ҳақиқатан ҳам, ишони йўқ тиззаси йиртқиқа кулаверди.

Айрим Россия газеталарининг саҳифаларида пайдо бўлаётган турли уйдирмалар ва бўҳтонлар, сиёсатимизни бадном қилишга, миллатлараро нифок ва ишонсизлик уруғини сочишга қаратилган ивгогарлик ҳаракатлари ана шунга асосланган. Шу мақсадда бизнинг умумий тарихимиз, Марказий Осиёда яшайётган миллатлар ва халқларнинг тарихи тафтиш қилинмоқда.

Эркин матбуот хоҳлаган нарсани ёзишни, содир бўлаётган воқеаларни ўзича қўриб, уларга ўзича баҳо бериш мумкинлигини, ўз фарзлар бўлишини тушунамиз. Бу табиий ҳол. Лекин ўзини демократик ва маърифий деб ҳисоблаган бирорта мамлакатда атайлаб миллатлараро нифок қиқаришга, миллий қадриятларни таққирлашга қаратилган уйдирма ва бўҳтон-

лар, умумэтироф этилган маъжуд чегара ва ҳудудларни қайта қўриб қиқиш тўғрисидаги қақирларга йўл қўйиб бўлмайди.

Биз ҳаммамиз оддий бир ҳақиқатни тушуниб олишимиз керак: мамлакатимизни ичдан емиришга уринишмоқда. Шу сабабли мен осийишлатимиз ва келажакимиз учун фақат Ўзбекистон халқларининг бирлиги қифоя қилмайди, Қозогистон ва Ўрта Осиё ҳудудида яшовчи барча халқларнинг ҳамжиҳатлиги, ҳамкорлиги ва бирлиги ҳам зарур, деб қатъият билан айтмоқдаман. Шу заминда яшайдиган ҳар бир кишининг онгига Туркистон бизнинг умумий уйимиз, деган муқаддас тушушчани синғдириш мумим аҳамиятга эгадир. Бу уйини биз биргаликда асрашимиз лозим.

САВОЛ. Гўё пул ислохоти бўлиши ва ўзбек сўмини қатъий валюталар алмаштириш муаммолари тўғрисида тарқатилган миш-мишлардан мақсад нима деб ўйлайсиз?

ЖАВОБ. Улар ҳам мен юқорида айтган мақсадларни кўзда тутишмоқда. Ўзбекистон ҳукумати ўтказаятган сиёсатни бадном қилишга, аҳоли орасида ишонсизлик ва шубҳа уруғини сочишга ва шу йўл билан республикадаги вазиятни беқарорлаштиришга ҳаракат қилишмоқда.

Бу саволга жавобан яна нима нар дейиш мумкин? 1993 йилда биз муомалалар қилган миллий валюта — сўм узирги вақтда барқарор мустақамлаиш таъминлига эга.

Бунга, аввало, ислохотларни амалга ошириш натижасида умумий иқтисодий барқарорлаиш, 1996 йилининг бошларидан кўзга ташланган ишлаб чиқаришнинг барқарор ўсиш суръатлари ва ички истеъмол бозорининг рақобатбардошли товарлар билан тўлдирилгани ёрдам бермоқда. Молиявий барқарорлик, давлат бюджетидидаги қамомад ҳажмининг жуда қамлиги қелишган ҳолда бўлиши, ўзаро тўловлар масалаларининг ҳал қилингани, давлат қарзининг йўқлиги ва энг муҳими — бизда иш ҳақи, пенсиялар, стипендиялар, нафақалар тўлашда қарзинг йўқлиги ҳам ўз валютимиз барқарорлиги туфайлидир.

Бундан ташқари, миллий валюта — сўмининг хорижий қатъий валюталарга нисбатан қийматининг барқарорлигини

ҳам эътиборга олиш керак. Деярли барча вилоятларда, шаҳарлар ва туманларда сарфланаётган сармоя ҳажимини тобора ортиб бораётгани, республика иқтисодиёти учун ҳаётли муҳим ишлаб чиқариш ишоотлари қуриляётгани ва ишга тушириляётгани ҳам миллий валюта барқарорлигини мустақамлашга хизмат қилади.

Собик иттифок ҳудудидаги бошқа мамлакатларнинг иқтисодиётида бундай барқарорликни қузатиш қийин.

Энг муҳими, миллий валютани мустақамлашда мамлакат олтин-валюталар захирасини аҳамияти жуда катта. Мамлакатимиз фуқароларини ишонтириб айтишимиз мумкинки, бу ҳусусда ҳеч қандай шубҳа бўлмаслиги керак. Давлатимиз захиралари, қиска қилиб айтганда, қўпайиб қолмоқда. Бунки, аввало, Халқаро валюта қамгармаси, Жаҳон банки ва бошқа нуфузли халқаро иқтисодий ва молиявий ташкилотлар тасдиқламоқда.

Яна бир муҳим далилни келтириш мумкин. Ҳозирги вақтда Ўзбекистонда қиймат 200 ва 500 сўмлик қоғоз пуллар муомалалар қиларгани ҳам пул ва молия тизимини барқарорлигидан талолат беради. Бундай пуллар қатъий зарурат бўлган тақдирдагина муомалалар қиларляди. Айни пайтда бошқа қўшни мамлакатларда 5, 10 ва ҳатто 100 мин сўмлик пуллар кўпдан буюн муомалалар юрибди.

Хуллас, тарқатилётган миш-мишлар ва ғаразли уйдирмаларга ҳеч қандай асос йўқ.

Пул муомаласида бизда ҳеч қандай муаммо йўқ, деб бўлмайди, албатта. Бу борада жиддий муаммолар ҳам мавжуд, лекин улар ҳал этиш ва назорат қилиш мумкин бўлган муаммолардир.

Ҳозир республикада сўмини нақдина ва нақдиз қатъий валюталар алмаштиришда тартиб ўрнатиш чоралари қурилмоқда. Бу чораларнинг ҳаммаси аввало қайқовчилик, хизмат маъкеени сиёсатимол қилиш ва порахўрлик ҳолларини бартарф этишга қаратилган. Қиска қилиб айтганда, яна бир бор такоррайман: бу сазй-ҳарақатлар молия ва банк ишоотларининг бу муҳим соҳасида тегишли тартиб ўрна-

тишга хизмат қилади.

Айни пайтда шунки айтмоқчиманки, республикада сўмини қатъий валюталар алмаштириш ҳажми қамиймайпти, аксинча қўпайиб бормоқда. 1995 йилда конвертациялаш ҳажми 1,3 миллиард АҚШ доллари бўлган бўлса, 1996 йилда сўмини қатъий валюталар алмаштириш тақминлар бир ярим ба-равар қўпайиб, 2 миллиарддан зиёд АҚШ долларини ташкил этади.

Таъкидлаш керакки, бу жа-раёнда хорижий шериклар билан биргаликда барпо этилган бирорта қорхона ва қуриляётган ҳамда ишлаб турган супермаркетлар, республика-мизга ички бозор учун зарур, такор айтганда, зарур истеъмол моллари ва хизматлари олиб келаятган йирик воситачи ҳуқуқий шахслар, шунингдек, республикамизга илгор, замонавий техника ва технологияни етказиб бераётган қўшма сармоя лойиҳаларини амалга оширишда иш-тирок этаётган шерикларимиз четлаб ўтилмаслиги ёки камситилмаслиги керак. Бу масалалар қатъий назорат остига олинади.

САВОЛ. Ҳозирги пайтда жаҳон жамоатчилиги ва Афғонистонга қўшни мамла-латлар аҳолисининг диққат-эътибори бу мамлакатда содир бўлаётган фожиали воқеаларга қаратилган. Қўшни Афғонистонда ву-жудга келган вазиятни Сиз қандай баҳолайсиз?

ЖАВОБ. Афғонистонда юз бераётган воқеалар барча мамлакатларнинг жамоатчилиги ва раҳбарларини, биринчи навбатда, Афғонистонга қўшни бўлиб яшайётган киши-ларни ташвишга солмай қўймайди.

Афғонистонда фуқароларнинг бирдорқушлик уруши 18 йилдан буюн давом этмоқда. Ўша вақтда айтилганидек, «ўз байналмилал бурчини бажариш», «халқаро империализм кирдиқорларига йўл қўмаслик учун» совет қўшинлари чекланган қисмининг муқтақил Афғонистон ҳудудидаги киритилиши бу урушининг бошланишига асосий сабаб бўлган эди.

Бунинг оқибатида ўн минглаб собик Совет Армияси асқарлари ҳалок бўлди, майиб-мажруҳ этилди. Ҳароб бўлган тақдирлар, оналар ва аёлларнинг йиллаб, ҳатто ўн йиллар давомида ҳам тузалмайдиган

ғамзадалиги ҳам ана шу уруш натижасидир. Юз минглаб но-буд бўлган афғонистонликлар, миллионлаб қочқолар, ёндирилган шаҳар ва қишлоқлар, жафокаш Афғонистон халқининг тақдирдаги қонли воқеалар ва беадок ғам-алам шу уруш туфайлидир. Ҳадемай Афғонистон ҳудудидан совет қўшинлари олиб чиқиб кетилганига 9 йил тўлса-да, фуқаролар уруши тўхтагани йўқ, аксинча, авж оляпти.

Афғонистонда ҳокимиятни эгаллаш учун этник, ҳудудий ва диний гуруҳлар олиб бораётган уруш гоҳ у, гоҳ бу томонининг вақтинчалик устуңлиги билан давом этмоқда. Сиёсий партиялар ҳам, уларнинг етакчилари ҳам асосан аҳолининг турли этник гуруҳлари ва қучли қариндош тўдалар намоёндалари бўлиб, уларнинг тарихи, ўзаро алоқаси, мақсадларини бир қарашда аниқлаш жуда қийин. Бунинг устига, фуқаролар уруши йилларида бу партиялар, этник ва диний гуруҳлар бир неча бор турли блокларга қўшилдилар — улар гоҳ қабилалараро зиддиятда иттифокдош бўлдилар, гоҳ «жиҳод» ёки муқаддас уруш эн-лаб қилиб, ўзларининг кечаги иттифокдошлари билан ўзаро шифакатсиз кураш олиб борди-лар ва олиб бормоқдалар. Хо-кимият учун бўлган бу аёвсиз қабилалараро урушда халқ мафратлари, унинг бугуни ва эртаси четда қилиб кетмоқда.

Бу даврда Афғонистонда ти-нч яратувчилик меҳнатидан мо-суво, асосан жанг қилиш ва одам ўлдиршини биладиган авло-д кучга қирмоқда.

Бугунги кунда Афғонистон халқаро террорчиликни-н, қурол билан савдо со-мизи қилишининг ҳавфли сан-баига, жаҳон бозорига асо-сан гиёҳванд моддалар етштириб берувчи мамла-катлардан бирига айланди.

БМТ маълумотларига кўра, Афғонистонда йилига икки ярим минг тоналдан зиёд гиёҳ-ванд моддалар етштириллади ва турли йўллар билан дунё-нинг қўллаб минтақа ва мам-лакатларига тарқатиллади. Аф-ғонистон бугун бутун Марка-зий Осиё минтақасидаги, бу-тун дунёдаги ўта ҳавфли қара-ма-қаршилик ва портлашлар-нинг манбаидир. Бунки қўллаб-дават ва халқаро ташкилот-лар, биринчи навбатда Бир-лашган Миллатлар Ташкилоти тушуниб ета бошлады.

Бизнинг имонимиз ко-

милики, Афғонистондаги урушнинг фақат бир шартга амал қилгандагина тўхтатиш мумкин: Афғонистоннинг ички ишларига ҳеч қим ара-лашмаслиги керак. Ва би-ринчи навбатда Афғонис-тонда бир-бирига қарши ку-рашяётган гуруҳларга ажал қуроллари етказиб бериш-ни тўхтатиш лозим.

Қурол-яроғ етказиб бе-риш давом этар экан, Аф-ғонистондаги урушни тўхта-тиб бўлмайди. Айни шунки ҳисобга олиб, Ўзбекистон Бирлашган Миллатлар Таш-килотининг Ҳавфсизлик Кенгашига Афғонистонга қу-рол олиб киришни тақиқлаш тўғрисидаги тақлиф билан чиқди.

Ўзбекистоннинг бу тақли-фи амалда бирча буюқ дав-латлар, Европа парламенти, жафокаш афғон заминидида бирдорқушлик урушининг тўхтатилишига, тинчлик ва барқарорлик ўрнатилишига тилда эмас, амалда ман-фаатдор бўлган яна қўллаб-маамлакатлар томонидан қўллаб-қувватланди.

Биз бугун дунёда жуда кўп шов-шувга сабаб бўлган толиб-ларни Афғонистонда бир-бири-га қарши жанг қилаётган томон-лардан бири деб билимиз. Чет эл оммавий ахборот воситалари уларнинг ўта мутаассиблиги, эк-стремистлиги, ўз рақибларидан аёвсиз ўн олиши, ҳокимият ва бошқарувининг ўрта асрларга ҳос бўлган шифакатсиз усулларини нафақат Афғонистонда, балки унинг ташқарисидида ҳам ўрнатил режалари борлиги ҳақида кўп ёзмоқда.

Табиийки, Қобулда ва бу-тун Афғонистонда ҳукм су-раётган бундай аҳвол барча-мизи ташвишлантирмай қол-майди. Биз Афғонистоннинг ички ишларига аралашиб фикрдан йироқмиз. Бирок, ҳарбий ҳаракатлар бизнинг жанубий сарҳадларимизга ақинлашяётган пайтда чега-раларимизнинг ва мамлақати-миз ҳудудининг ҳавфсизлиги учун ҳавотирланмаслигимиз ва ташвишланмаслигимиз мумкин эмас.

Шу йил 4 октябрь куни Ал-матидида бўлиб ўтган Қозогис-тон, Қирғизистон, Тожикистон, Ўзбекистон давлат бошлиқла-рининг Россия Бош вазири В. Черномырдин билан бўлган ў-рашувида бу ҳақда гапирилди ва тегишли қарорлар қабул қи-линди.

Биз Афғонистондаги уруш

мамлакатимизда истиқомат қи-лявган одамларнинг тинч ме-ҳнати ва осийишлатилини буз-маслиги учун зарур бўлган ҳамма ишни қиламиз. Ва бу-нинг учун бизда етарли қуч ва имкониятлар бор.

Яқинда матбуот саҳифала-рида гўё толиблар бошқа қуч-лар билан бириляшиб, шимол-га қараб ҳаракат қилаётгани, жумладан Ўзбекистон ҳудуди-нинг Бухорогача бўлган қисми-ни эгалламоқчи экани ҳақида-ги гапларни ҳеч қандай асосга эга бўлмаган сафсата деб хи-соблайми.

Биринчидан, ҳозир қўшни мамлакатларнинг ҳудудида қан-дай қўринишда бўлмасин, дав-во қиладиган замон эмас. Ум-уман, ўш бундай баёнотнинг бўлганига ҳам ишониш қийин.

Иккинчидан, ҳудудимиз-ийқими, бундай баёнотлар дав-латлараро муносабатлардаги тангликни янада чуқурлашти-ради ва ноўрин ҳавотир уйғо-тади. Баъзида эса аҳолининг маълум қисмида таҳлиқани қайфият туғилишига ҳам сабаб бўлади. Бунга эса мутлақо йўл қўйиб бўлмайди.

Учинчидан, бугун Ўзбекис-тон ўз Қуролли Қучларига эга бўлиб, халқимизнинг қудратли қучига, қўллаб-қувватлашига, халқаро жамоатчилигининг, дў-стларимизнинг қуч ва имко-ниятларига таянган ҳолда, қим-ки бизнинг заминимизга, мус-тақиллик ва суверенитетимиз-га қўз олайтирса, унга муно-сиб зарба беришга қодирмиз, деб айтиш учун бизда ҳамма асослар бор.

Ва ниҳоят, бугун ёки эрта-га Қобулда ҳокимият тепаси-га қим қиқийдиган қатти на-зар, ўзаро курашяётган то-монларга бир нарс аён бў-лиши керак. Афғон фожиаси-ни сиёсий, тинч йўл билан ҳал қилишдан ўзга чора йўқ. Уруш ва қурол билан бу муаммони ҳал қилиб бўл-майди.

Фақат барча қарама-қарши курашяётган томонлар, ҳамма этник, ҳудудий ва диний гуруҳ-лар иштирокидидаги сиёсий, тинч музокараларига Афғонистон-нинг ички муаммоларини ҳал эти-ши мумкин.

Бу музокаралар Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг ҳо-миийлиги остида, Ислон конфе-ренцияси ташкилоти ҳамда бош-қа манфаатдор халқаро ташки-лотларининг иштирокида ўткази-лиши керак.

Бу урушга барҳам бериши-н ягона йўлидир.

АНҚАРАДА АМИР ТЕМУР БОСИ

«ЖАҲОН» АХБОРОТ МАЌМАҚСАСИ ХАБАР БЕРАДИ:

Туркиянинг Анқара шаҳрида Амир Темур номидаги истироҳат боғи тантанали равишда очилди. Тадбирни Ўзбекистон Республикасининг Туркиядаги элчихонаси ҳамда Кечйўрин тумани маъмурияти биргаликда ташкил қилдилар. Хотира жойини очиш маросимиди Миллий ҳаракат партия-сининг бош раиси А. Туркеш сўзга чиқиб, Амир Темурни «Бутун жаҳонга машҳур шахс», «Буюк давлат арбоби ҳамда истеъдодли соҳибқирон», «Фидойи маърифатчи ва илм-фан ҳомийси» деб таърифлади. Истироҳат боғи очилгани-дан сўнг меҳмонлар бобокалонимиз давридаги ўхшаш ўтовга тақлиф қилиндилар ва ўзбекона миллий таомлар билан сийландилар. Ўзбек артистлари ижросидаги катта концерт, мушакбозлик ва халқ сайли ҳам йиғилганларда катта таассурот қолдирди. Кечйўрин тумани маъмурлари билан Ўзбекистон Президенти Ислон Қаримовнинг на-вбатдаги таширфигача мазкур ерда Амир Темурнинг ҳайка-лини ўрнатиш борасида келишиб олинди.

Боғ очилиши маросимиди Кечйўрин тумани маъмурияти раиси Т. Олтинқў, Ўзбекистон Республикасининг Туркия-даги элчиси А. Абдураҳмонов иштирок этдилар.

В
О
К
Е
А
Л
А
Р
Т
Ў
Л
К
И
Н
И
Д
А

- **ПОКИСТОН.** Хитой, Қозогистон ва Қирғизистон тўрт мамлакат ўртасидаги тижорат ишларини ривожлантириш мақсадида бирмунча муддат илгари ягона транспорт тизимасини вужудга келтириш борасидаги аҳдномага эришган эдилар. Қуни кеча Покистон «ойнаи жаҳон» мазкур йўл бўйлаб биринчи қаровн шу ойда йўлга чиқди, деб эълон қилди.
- **РОССИЯДА** нима кўп партиялар, ҳаракатлар, уюшмалар кўп. Бу ерда қуни кеча «Россия Коммунистик ва социалистик қучлари» (РКСК) ҳаракати деб аталган яна бир оқим вужудга келди. Россия Коммунистик партияси, Россия Коммунист — ишчи партияси, Россия Коммунистик партияси — КПСС ва «Зобитлар иттифқи» қабилар янги ҳаракат-нинг асосини ташкил этдилар. Уларнинг мақсадлари — меҳнатқашлар бошқарувини тиклаш, президентлик бошқарувини йўқотиш, мулкни халққа қайтариш ҳамда СССРни «тириктириш» эмас. Ҳаракатнинг тўрт нафар ҳаммаси сайланди.
- **ТУРКМЕНИСТОН** президенти Сапармурод Ниязов Москвага таширф буюрди. У президент Б. Н. Ельцин, бош ваазир В. С. Черномырдин, ташқи ишлар вазири Е. Примаков билан учрашиб, қарор иқтисодий масалалар, хусусан, Туркменистон газини четга чиқариш муаммолари ҳусусида мулоқотлар олиб борди.
- **УРДУН** подшоҳи Хусайн бин Талот сўнгги 29 йил давомида биринчи марта Фаластин ҳудудида сафар қилди. Фаластин мухторияти раиси Е. Арофат билан бўлган учрашувларда Яқин Шарқдаги ва-зият, хусусан, Исроил билан Фаластин мухторияти ўртасидаги муносабатлар тилга олинди.
- **КУНИ** кеча АҚШ мудофаа вазири Уильям Перри Россия Федерацияси поштахига келди.
- **АҚШДА** ўтказиладиган президент-лик савловоларида ўз номзодларини қўйган Б. Клинтон ва Р. Додл «ойнаи жа-ҳон» орқали ўларларнинг иккинчи босқич-даги телемунозараларини ўтказдилар. Шарҳчиларнинг фикрига қараганда Б. Клинтон бу сафар ҳам рақибидан устун келди.

ГАП ЙЎҚ, ҚАРЗЛАР ТЎЛАНАДИ

КЕЙИНГИ йилларда АҚШ БМТ олдиди катта қарздор бўлиб қолганиги боис қатъий таъқиқда учраб келаятган эди. БМТ Бош Ассамблеясининг айни пайтда да-вом этаётган 51-сессиясида ҳам шундай бўлди. Яқинда АҚШ давлат ко-тибининг халқаро ташкилот-лар иши бўйича уриббосари вазирасини бажарувчи При-нстон Лайман АҚШ БМТ ол-дидидаги қарзларини узишга астойдил киришганлигини маълум қилди. Америка Қўшма Штатла-рининг БМТга қарзи оз ҳам эмас, кўп ҳам эмас, беш йил давомида 1 миллиард 567 миллион долларга етган эди. П. Лайманининг гапларига қараганда, унинг мамлака-ти янаги йил январь ойи

охирларигача ўзининг бутун қарзларидан қутулади. Ту-ловлар маъмуаси шу ой бо-пида Конгресс томонидан қабул қилинган бюджетда тулиқ ўз аксини тоиди. Ле-кин, — деб таъкидлади у, — Америка Қўшма Штатла-ри БМТ таркибидида уткази-ладиган узғаришларга кат-та умид боғланди. Бу — маб-лагларни сарфлаш, БМТ хо-димлари таркибини қисқар-тириш, нуфузли ташкилот бўлинмалари ишини тако-милаштириш, қолаверса, БМТнинг янги Бош қотиби-ни сайлаш масалалари би-лан боғлиқдир. Шу ойнанг охирида номзодларни муҳо-има қилишга киришадиган БМТ Ҳавфсизлик Кенгаши алоҳида сазй-ҳаракат қур-сатмоғи лозим.

тадбир бош-вазир Уинстон Черчиллинг тула розилиги билан амалга оширилган. Муаллиф шундай деб ёзади: 1945 йилининг 1 майида М. Борман Шпрее дарёсида кемага ўтказилиб,

ЭНДИ ИШОНСА БЎЛАРМИКИН?

ди. Чунки, мўъжазгина қитоб-ча баайни юқоридаги Мар-тин Борман тақдирига ба-ғишланган эди. Ҳикоя қилинишича, Герма-ния пойтахтидаги жанглр нияосига етаётганда Жон Эйнсуорт — Дейвис Борман-ни қидириб топиш ва Англия-га ўтказиб юбориш учун Бер-лин яқинига ташланган. Бу

шартлашлаган жойга келти-рилган. У ерда Мартин Бри-тания разведкасининг бош-қа ходими Флемингга топи-рилади. М. Борман Англия-га келган, унга истеъфода-ги денгиз зобити деган ҳуж-жат тўрқилаб берилади. Шу тариқа у Хэмпшер графли-гидаги Борман шаҳарчаси-да истиқомат қила бош-

● **БОЛГАРИЯДА** икки гуруҳ жияотчилар қўлга олинди. Биринчи тўдаришлар полиция қўйида узоқ вақт турли жойларда қароқчилик қилиб келганлар. Бошқа гуруҳлардан эса Россия ва беларуслик бўлиб, ўз ватандошларини автобус ва машиналарда «чиқили» билан шуғулланган-лар.

● **ХИНДИСТОН** ёнго юлдузи Амитаб Баччаннинг шу қилларда бир сония ҳам бўш вақти йўқ. У қаттиқ олимларга қўлга қирқил-ган ҳудуд — «Жаҳон қўзи-ли» ташлиги тадбирини амалга оширишга ҳозирлик қўрмоқда. Бундай қўрқ-тановни шу ойда Қарнатака вилоятининг Бангалор шаҳридаги марказий уйигоҳда ўтказиш кўзда тутилмоқда.

● **ЛУБНОНИНГ** Ал-Фарҳ қишлоғида яшовчи 12 яшар Ҳасна ал-Муслим яқинлари ҳам тенгдошларига ўхшаш оддийгина қизча эди. Ле-кин, кейинги қилларда унинг ҳаёти тўбдан ўзгарди. Ота-онаси, акалари билан турлидан Ҳаснанинг уйига шифокорлар, журналистлар, диндорлар тиний танда қўйиб қолишди... Сабаби — қизчанинг қўзидан оддий ёш эмас, балки, йиғлаганда ойна зарра-чалари думла-лаб тушди. Қаттиқ япир-қ, қирра-дор заррача-лар, Ал-Фа-ҳудга келган бир неча мутаассаслар гуруҳи аъзолари ҳам бу гайратобиний ҳодисани тушултириб бера олмадилар.

АВТОПОЙГА—96

ЎЗБЕКИСТОНДА БИРИНЧИ МАРТА...

13 октябрь куни Пискент туманидаги «Жанубий» автомайдонида Амир Темур таваллудининг 660 йиллигига бағишланган «Олимп» кубоги учун энгил автомобилларнинг халқали пойга мусобақаси бўлиб ўтди

Тўғриси, шунча йил яна ҳам шайх ва туманида бўлиб, ўзимизда бўналма маҳаббатли автодом борлигини билмас эканман. Фурсатдан фойдаланиб, автодомдан бош директори Миробит Султонов билан мусобақа бошлангунга қадар бироз суҳбатладим.

— Автодомдан қурилиш асдида 1985 йилда бошланган эди, — дейди у, — умумий майдони 360 гектарни ташкил этадиган бу жой собиқ иттифоқ ахборотида мўлжал қилиниб бўлиб, бу ерда асосан Россия автомобилларини ҳар хил параметрларда текшириб қўриш, иссиқ иқлимни, экологик ва тоғ шартларида қандай ҳаракатланишни синиб қўриш мақсад қилиб қўйилган эди. Лекин, кейинчалик бу қурилиш ташлаб қўйилди.

Мустиқ бўлганимдан кейин иқтисодийликка қатта ўзгаришлар юз берди. Мамаклатимиз автомобил ишлаб чиқарувчи давлатлар қаторига қўшилди. Русум бўйича машиналарни

жаҳон бозорига сотиш учун унинг сертификация ҳужжати бўлиши лозим. Эндиликда бу автодомдан ўзбек автоомбилзоларига хизмат қилади.

Шундай қилиб соат 12.00 да улў бобониз Амир Темур таваллудининг 660 йиллигига бағишлаб республикамизда биринчи марта «Олимп» кубоги учун ўтказилган халқали автопойга мусобақаларига старт берилди. Мусобақа байроғини кўтариш узок йиллар автоспортнинг мазкур тури бўйича Ўзбекистон шарафини ҳимоя қилиб келган Мурод Қасимов ва Сергей Мукрдумовларга насиб этди.

Старт берилиши биланоқ машиналар гўёки реактив тезликда чиқиб кетишди. Қонда бўйича халқали пойгада спортчилар умумий ҳақми 7-8 километрдан звед бўлган халқали майдонни 16

марта айланиб чиқилари шарт. Дастлаб 49-рақамда иштирок этётган «Тошавтоспортсервис» вакили М. Қасимов урта доирада пешқадамлигини қўлдан бермай келди. Сўнгра, машина тезлигини «кўтра олмай» сақдан чикди. 13-ва 113-рақамларда иштирок этётган спортчиларнинг ҳам омади чопмади. Улар ҳам пойгани давом эттиришдан маҳрум бўлишди. Ҳарқалай, 13 рақами — ўн ўчилигини қилди!

Мусобақада тўрт айланадан сўнг пешқадамлигини ўзида мустаҳкам сақлаб қолган 44-рақамдаги «Олимп» қўша қоронгаси командасининг вакили, спорт усталлигига номзод Сергей Кузнецовга ҳеч қим бас кела олмади. У бутун трасса бўйлаб бешиқлаб, ҳар томонлама усталлик ва маҳорат билан ҳаракат қилиб, мусобақа ғолиби бўлди. Иккинчи ўрин Россия вакили Андрей Поповга, учинчи ўрин эса 77-рақамда иштирок этган «Ватанлар» республика спорт техника маркази вакили, спорт усталли-

гига номзод Валерий Александровга насиб этди.

Автопойга мусобақаси бош ҳимойси «Шелл Интернешнл Петролиум Компани» ЛТД (АҚШ) фирмасининг Ўзбекистондаги ваколатхонаси раҳбари Аҳмад Халилов ғолибларни қимматбаҳо совға-лар ва дипломлар билан тақдирлади.

Шу тариқа республикамизда ilk марта халқали пойга бўйича ўтказилган мусобақа ниятсизга етди. Мусобақа мутасаддилари спортнинг мана шу тури жозибабини ўтганига қатта сарҳат-қарақ қўриган автодомдан раҳбари Миробит Султоновга чин дилдан ташак-

кур билдиришди.

Биз аминимизки, бу автодомдан келажакда мамлакатимизда автоспортни ривожлантиришга хизмат қилади ва чинакам маънодаги энг муфозили халқро мусобақалар ўтказиладиган майдонга айланади. Унда Ўзбекистон автомобиллари ҳам мўносиб қатнашади.

Миржалол МИРАЛИЕВ.
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.
• Суратларда: халқали пойга мусобақаларидан лавҳалар.
Даврон АҲМАД олган суратлар.

Футбол ЯНА БИР ПОҒОНА ЮҚОРИ

- «Нурафшон» ва «Пахтакор»нинг мағлубияти, «Дўстлик»нинг ғалабаси.
- Жаффар Ирисметов ва Ойдин Алиевлар учтадан тўп киритишди.
- Футбол мутахассислари фикрлари
- Энди Кубок учун кураш бўлади

ПЕШТОКИГА «Атласчи» деб ёзилган автобус «Дўстлик» уйингоҳига уйин бошланишидан бир соат олдин етиб келди. Ундан бирин-кетин тушган мураббий, уйинчилар саломлашиб, ўзлари учун ажратилган хона томон йўл олдилар. Фақат жамоа сардори, мохир тўпурар Ойдин Алиев Тошкент вилотида спорт қўмитаси раиси Б. Гофуров ва биз билан салом-алиқдан сўнг, майдонни кўздан кечирди-да, бизга юзланиб, «Ҳафа бўлмайсизлар, бу-гун иккита тўп киритишга аҳд қилганман», деди табассум билан. Биз мекмонга халол курашда омад талов.

Олдиндан айтиб қўяюлай. «Атласчи» ҳужумчиси Ойдин Алиев «Дўстлик» билан бўлган уйинда айтганидек иккита эмас, балки учта тўп киритиб, тўпурарлар баҳсида 21 та гол билан биринчи ўринга чиқиб олди. Бу уйиннинг ҳар ерда ҳозир-нозир бўлиши, вазиятни тўри баҳолай олиши, имкониятдан эса мохирлик билан фойдалана билиши оддий мухлис сифатида мени ром этди. «Дўстлик» ҳужумчиси Жаффар Ирисметов ҳам шу кунги учта тўп муаллифи бўлди. Би-

роқ у яратилган имкониятларнинг ярмидан ҳам фойдалана олмади, боз устига ўн бир метрлик жаримани ҳам бой берди. «Дўстлик» — «Атласчи» учрашувида дарвозаларга 7 та тўп киритилди. 4:3 ҳисобида мезбонлар ғалабага эришдилар. Тўртинчи тўп муаллифи ҳимоячи С. Аҳмедов бўлди. Бу ғалабадан сўнг «Дўстлик» турнир жадвалида яна бир поғона юқори, тўртинчи ўринга чиқиб олди. «Нурафшон» жамоасининг Урганчда «Динамо»дан 0:3, «Пахтакор»нинг эса МХСКдан 0:1 ҳисобида енгиллиши «Дўстлик»қа кўл келди.

Учрашудан сўнг «Дўстлик» бош мураббийси Махмуд Раҳимовни Ўзбекистон футбол федерацияси бош котиби Зокир Қурбонов, Ўзбекистон миллий терма жамоа бош мураббийси Баҳодир Иброҳимов ва бошқа мутахассислар қатори биз ҳам табриқладик. Уйинни ўзаро қисқача таҳлил ҳам қилдик.

Баҳодир ИБРОҲИМОВ: Махмуд, йигитларингнинг ҳаракати, тўпни ушлаб туриши, бир-бирларига ошириши, қисқаси, «спартакча» усул менга ёқди. Ана шундай уйнаш керак, натижа эса ўзи келаядир.

Зокир ҚУРБОНОВ: Яратилган имкониятлардан ҳам

фойдалана олиш лозим. Профессинал футболчилар учун бундай ҳатолар кечирарли эмас.

27-турда «Машъал» устида 5:0 ҳисобида ғолиб келган «Навбахор» олтин медаллар сари яна бир қадам ташлаган бўлса, «Нефтчи» Андижонда «Наврўз»дан 0:1 ҳисобида енгиллиб, аҳолини огирлаштирди. Уч тур қолганда орадаги фарқ яна олти очкога етди.

Қолган уйинларда қуйидаги натижалар қайд этилди: «Косонсой» — «Янгйер» — 1:0, «Сўғдиёна» — «Динамо» (С) — 1:1, АСК — «Трактор» — 1:1.

«Навбахор» 69, «Нефтчи» 63, МХСК 55, «Дўстлик» 49, «Нурафшон» 47, «Пахтакор» 45 очко билан 1—6 ўринларни эгаллаб туришибди.

Шарофиддин УМУРЗОҚОВ.

Хурматли футбол мухлислари. Сизларни эртага яна бир қизиқарли уйинга тақлиф этамиз. «Дўстлик» уйингоҳида майдон эгалари билан «Нефтчи» ўртасида Ўзбекистон кубогининг ярим финал учрашуви бўлади. Уйин соат 15.30да бошланади.

ДУШАНБА, 21

Телекомпаниялар лицензия! Прессадаги хабарлар билан 21 октябрь куни ЎзТБ I қўрсатқичи соат 6.30 дан 14.05 гача ЎзТБ III канал орада қўйиладиган бўлади.

17.55 Қўрсатқичлар тартиби.

18.00 Янгиликлар.

18.10 «Эртакчи».

18.30 «Искор».

18.50 «2000-йилдан сўнг». Телесериял.

19.10 Биржа ва банк хабарлари.

19.25 Ўзлонлар.

19.30 «Ахборот» (рус тилида).

19.50 «Ахборот».

19.55 «Темурнома».

20.15 Оқшом эрталоқлари.

20.25 Ўзлонлар.

20.30 «Ахборот».

20.55 «Буюк келажак сари».

21.00 Дикат, премьер: А. Исромов.

Ю. Исмаилов, «Темурий маликалар».

«Тановар» ракс театрининг спектакли. 1-қисм.

22.00 «Манақидан сардор».

22.15 Дикат, премьер: А. Исромов.

Ю. Исмаилов, «Темурий маликалар».

«Тановар» ракс театрининг спектакли. 2-қисм.

22.55 «Олам ва одам».

23.25 Ўзлонлар.

23.30 «Ахборот».

23.55 «Морена Клара». Телесериял.

00.40 Тўғри тароналар.

00.50—01.00 «Ватан тисмолари».

II

18.00 Янгиликлар.

18.10 «Мулфейерверк».

18.25 «Тропиканка сирин». Телесериял.

19.15 «Сизнинг имонияти».

19.25 Ўзлонлар.

19.30 «Ахборот» (рус тилида).

19.50 Ўзлонлар.

19.55 «Мушқиллаштириш: қадим-бақадим».

20.15 «Уйинчолар рости».

20.25 Ўзлонлар.

20.30 «Ахборот».

20.55 «Темурнома».

21.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.

23.00—24.00 «Спорт қитаси».

III

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.

8.00 — 8.30 «Ҳафталик».

8.35 «Бир ўлка-ю».

8.55 «Садатли сайёралар». Кинодастур.

9.40 «Бозор иқтисодиёти асослари». Иқтисодий шарҳ.

10.00 Янгиликлар.

10.05 Амир Темур таваллудининг 660 йиллигига. С. Пўлатов. «Сокс сарой».

Шайхнаба халқ театрининг спектакли.

11.55 «Ҳаммаси маҳалладан бошланади».

12.25 «Қуду», «Қўқу бола ва эски шилпақ». Мулфейерверклар.

12.45 Дони Зокиров номидида халқ чолу оркестрининг концерти.

13.15 Футбол. Ўзбекистон кубоги. Ярим финал. «Дўстлик» (Тошкент вилоти) — «Нефтчи» (Фарғона).

14.00 — 14.05 Янгиликлар.

17.50 Янгиликлар.

17.55 Ўзлонлар.

18.00 «Қабулларим». Телефилм.

Россия жамоат телевидениеси

18.10 — 20.35

20.35 «Ўрмон манзаралари». «Белла-шай». Телефилмлар.

Россия давлат телевидениеси

21.00 — 21.30

21.30 Ўзлонлар.

21.35 «Янги қўбон». Телесериял.

22.25 — 22.30 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

18.45 Қўрсатқичлар тартиби.

18.50 «Мулфейерверк».

19.05 «Имид».

19.30 «Искор».

20.05 «Жазон».

20.25 Ўзлонлар.

20.30 Мулфейерверклар.

20.40 «Искор».

20.50 «Шилпақ».

21.05 Авторлар.

21.15 «Душанба». Публицистик қўрсатқич.

21.25 «Аёл».

21.35 «5+1». Хит-парад.

22.25 Тўғри савно. «Садокат». Бадиий фильм. 2-серия.

23.40 Ўзлонлар.

23.45 «Спорт-тайм».

00.05 — 00.25 «Хайрли тўн».

CEHANBA, 22

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.

8.00—8.25 «Ахборот».

8.25 Республика газеталарининг шарҳи.

8.35 А. Исромов, Ю. Исмаилов, «Темурий маликалар».

«Тановар» ракс театрининг спектакли. 2-қисм.

9.15 Биржа ва банк хабарлари.

9.30 Амир Темур таваллудининг 660 йиллигига. «Маънавият бўлақлари».

10.00 Янгиликлар.

10.05 А. Исромов, Ю. Исмаилов, «Темурий маликалар».

«Тановар» ракс театрининг спектакли. 1-қисм.

10.55 «Ахборот».

11.25 «Илгиз».

11.55 «Ўрмон сайёрасининг йўлдоши». Бадиий фильм.

12.30 Узбек қўшнлардан концерт.

14.00—14.05 Янгиликлар.

17.55 Қўрсатқичлар тартиби.

18.00 Янгиликлар.

18.10 «Мулфейерверк».

18.25 «Тропиканка сирин». Телесериял.

19.15 «Сизнинг имонияти».

19.25 Ўзлонлар.

19.30 «Ахборот» (рус тилида).

19.50 Ўзлонлар.

19.55 «Мушқиллаштириш: қадим-бақадим».

20.15 «Уйинчолар рости».

20.25 Ўзлонлар.

20.30 «Ахборот».

20.55 «Темурнома».

21.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.

23.00—24.00 «Спорт қитаси».

II

18.00 Янгиликлар.

18.10 «Мулфейерверк».

18.25 «Тропиканка сирин». Телесериял.

19.15 «Сизнинг имонияти».

19.25 Ўзлонлар.

19.30 «Ахборот» (рус тилида).

19.50 Ўзлонлар.

19.55 «Мушқиллаштириш: қадим-бақадим».

20.15 «Уйинчолар рости».

20.25 Ўзлонлар.

20.30 «Ахборот».

20.55 «Темурнома».

21.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.

23.00—24.00 «Спорт қитаси».

III

17.50 Янгиликлар.

17.55 Ўзлонлар.

18.00 «Тўғри тароналар».

Россия жамоат телевидениеси

18.10 — 20.35

20.35 «Ўрмон манзаралари». «Белла-шай». Телефилмлар.

Россия давлат телевидениеси

21.00 — 21.30

21.30 Ўзлонлар.

21.35 «Янги қўбон». Телесериял.

22.25 — 22.30 Янгиликлар.

Россия давлат телевидениеси

21.00 — 21.30

21.30 Ўзлонлар.

21.35 «Янги қўбон». Телесериял.

22.25 — 22.30 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.